

A magyar termelői igények feltárása és meghatározása a precíziós növénynemesítésű fajták, hibridek jövőbeli piacbevezetéséhez

Ábrahám Zsófia

Vetőmag-gazdálkodási szakmérnök, levelező képzés

Növénytermesztési-tudományok Intézet

Belső témavezető: Dr. Kolozsvári Ildikó, tudományos munkatárs, MATE NTTI

Külső témavezető: Bíró János, Innovációs Vezető, Syngenta Magyarország Kft.

Szakedolgozatom célja az volt, hogy feltárjam a magyar termelők viszonyát a génszerkesztés, annak alkalmazását illetően.

Ehhez elengedhetetlennek véltem a géntechnológiai fogalmak, a növényi biotechnológia fejlődésének, valamint annak térnyerésének bemutatását. Kitértem az az Európai Unió NGT rendelekszabályozására és Magyarország a témában megnyilvánuló állásfoglalására.

Online kérdőív alkalmazásával mértem fel a magyar termelők innovativitását a génszerkesztés kutatások befogadására, és hajlandóságát a technológia alkalmazására vonatkozóan. Emellett vizsgáltam az általuk vélt előnyöket és hátrányokat. Feltártam az autentikus információforrásokat és az alkalmazott média csatornákat.

A politikai, jogi környezet nagyon erősen áthatja a mezőgazdaságot. Rendkívül fontosnak tartottam, hogy mélységében vizsgáljam a génszerkesztéssel létrehozott fajták, hibridek termesztésére és felhasználására vonatkozó Európai Unió és magyar politikai és jogi környezetet a gazdák megítélésén keresztül, hiszen itt jelennek meg a politikai rendszer prioritásai, mely iránymutató lehet az érdekérvényesítés lehetséges formáira és a lobbizás mikéntjére egyaránt.

Magyarország jelenlegi NGT állásfoglalása, miszerint ez egyenértékű technológia a GMO-val, veszélyezteteti hazánk termelésének fenntarthatóságát, növeli mezőgazdasági termékeinek piacvesztésének kockázatát, ha vélt politikai előnyök mentén korlátozza a mezőgazdasági újításokat, a precíziós növénynemesítés használatát. A termelők véleménye a technológiát illetően messzemenően pozitív, s kívánatos, hogy Magyarország is belássa a technológiai

sokféleségből adódó lehetőségeket, és nem alkalmaz túlságosan szigorú szabályokat, hiszen ezzel éppen a közepes, kis termelőgazdaságok versenyképességét csökkentheti majd a jövőben.

A magyar piacon hiteles információforrások vannak jelen. Jelen vannak a termelők érdekvédelmi szervezetei, a kutatók, azok a vetőmagvállalatok, melyek termékei közt megtalálhatóak lesznek a génszerkesztett fajták, s melyek jelenleg konvencionális úton előállított hibridjeikkel, azok vetőmagjával a magyar termelőket magas színvonalon szolgálják ki.

Szakedolgozatom rámutatott, hogy a génszerkesztésben hisznek a termelők, az a megítélésük szerint lehetőséget kínál termelésük javítására és mindannyiunk jólétének fokozására. Ezek a termékek hozzájárulhatnak a magyar gazdák és élelmiszergyártók versenyképességének megtartásához és növeléséhez. A magyar döntéshozóknak most kell cselekedniük, hogy ez az ígéretes jövő megvalósuljon. Magyarországot a tudományos háttérének meggyengülése, mezőgazdasági termékeinek piacvesztése, valamint élelem- és takarmányimporttól való függésének erősödése fenyegeti. Magyarország képessége teljesen lecsökkenhet arra, hogy reagáljon a fenntartható mezőgazdasággal kapcsolatos stratégiaváltás által támasztott kihívásokra. Ez a magyar ipar szerepét is korlátozhatja a nem élelmiszerekkel kapcsolatos mezőgazdasági újításokban. Fennáll a veszélye, hogy a magyar fogyasztók vagy a helyi termékek csökkent választékából vásárolhatnak jóval drágábban, vagy megveszik az olcsóbb importárt. Magyarországot sebezhetővé teheti, de legalábbis olyan termékektől teheti függővé, amelyeket a hazaitól nagyon eltérő kulturális, tudományos és életmódbeli prioritásokat tükröző technológia felhasználásával állítottak elő.